

Sebők Borbála

Re-Wind

RE-DNS

Hat férfi lézeng. Kis csoportokban álldogálnak, beszélgetnek, éppen csak a borospohár hiányzik a kezükből – közben a nézők elfoglalják helyüket. Táncosok és zenészek, egyformán feketében, beleolvadnak a félhomályba.

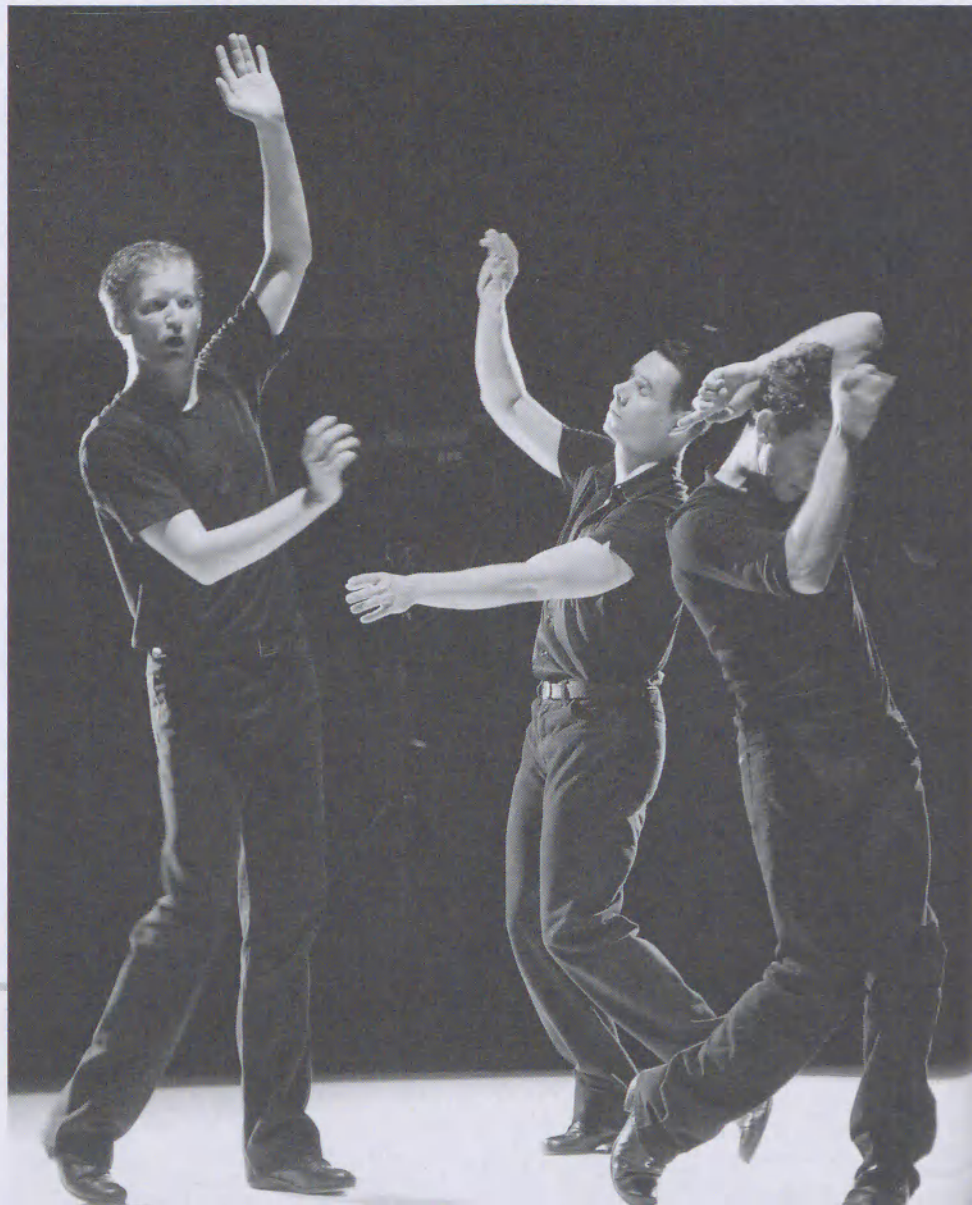
Egyszer csak pakolászás, helyezkedés kezdődik. A táncosok reflektorokat állítanak be maguknak, fénnel vágják ki a homogén, szórt szűrkeségből saját területet, leendő útjukat. A zenészek jobb szélre húzódnak; Dresch Dudás Mihály, Kovács Gerzson Péter állandó alkotótársa és két fiatal zenész, Hock Ernő és Bakay Márton játékában füstös, érdes dzsessz hangzik fel. Az atmoszférateremtő zenék betérítik a teret.

Három férfi gyalogol, nekünk háttal, rendületlenül, egy helyben a végtelenbe. Lábuk gépiesen, rajzoltan mozog, karjuk keményen lendül a magasba és vissza, könyökük hegyesen kiemelkedik, kiszúrja a levegőt. Részletezően dolgoznak, finom, de határozott mozdulataik hármasuk egységéről tanúskodnak. Egy tőről valók, ugyanannak a világnak a részei. Nem néznek egymásra, de egyfelé menetelnek. Ahogy Dresch mellé fiatal zenészek kerültek, KGP is mintha a három fiatal táncosban keresné a folytatást saját világának éppen aktuális variációjához. Nem a *Bankett* gerzsonos hagyományát folytatja az előadás, nem az elektronikus eksztázis magányos és közösségi tombolását vizsgálja. Sokkal inkább kötődik a korábbi szólókhoz. Nem lehet nem összekapcsolni a finom részleteiről és bajusz alatt mosolygós iróniájáról emlékezetes *Codával*, amely szintén egy állóképből bomlik ki, és jár be hihetetlen távolságokat mozgásban, ritmusban és intenzitásban, míg végül visszaérkezik a kiindulópontra. A *re-DNS* három táncosa mintha egyazon gondolat kissé elcsúsztatott variációja lenne. Reakció a DNS-re és a Kovács Gerzson által meghatározott világokra, újragondolás és átírás, háromféle

Ifj. Zsuráfszky Zoltán,
Bora Gábor és Katona Gábor

FENT: Bora Gábor, ifj. Zsuráfszky Zoltán
és Katona Gábor

Köncz Zsuzsa felvételei

variációban, mégis egységbe gyúrva. Új árnyalatok, régi ízek. A fiatalok profi módon, de némi távolságtartással, ironiával kezelik a már ismerős (eleve ironikus), a néptánc nyelvéből merítő, a hagyományt használó, ám vele állandóan inceselkedő mozdulatokat, zabolátlan fiatal energiájuk azonban átüt a formákon, és féltelenségük párbeszédbe kezd a *Coda* koreográfusának rezignált cinizmusával.

A generációk, a változás-fejlődés, a múlthoz és az apákhoz, mesterekhez való viszony a fókusz, központi témája az előadásnak. A *re-DNS* cím is valamifajta meghatározottságra vagy az abból való kitörésre utal(hat). „A kultúra a múltban gyökeredzik, magában emlekeink nem tényszerűek, hanem mai gondolkodásmódunknak alávetettek (actual DNS1)” – olvashatjuk a *re-DNS* szórólapján KGP felvezetőjét. Örök kérdés és örök kétség, hogy mi őrizhető meg, és mennyi dobható el az újratereztetés során. Üres térben, mindig megújuló időben kell újrakonstruálni, átértelmezni és megteremtteni a néptánc mozdulatait, kortárs formákkal vegyítve. De lehet-e ez autentikusan, rákérdezés, távolságtartás nélkül?

A menetelők állóképéből kibomló, egyre intenzívebbé és színházilag megformáltabbá váló táncokat

helyezkedések, fénybeállítások szakítják meg. Végig a táncosok pakolják és állítják be a lámpákat, ők jelölik ki, mindig máshol, a „betáncolandó” terepet. Ezzel párhuzamosan a zenészek is bejárják a maguk útját. A táncosok a fényt, ők a zenét hordják végig a termen. A hat lézengő ember az előadás elején két, egyértelműen elválasztható csoportra: táncosokra és zenészekre oszlott. Kezdekor a színpad jobb oldalán egy vonalban sorakozó zenészek szép lassan bejárják az egész teret, és különböző térformációs viszonyokba kerülnek a táncosokkal. Nemcsak a fény szabja meg az útjukat, a zenészek köre is kijelöl egy-egy mezőt.

Nem véletlen, hogy Kovács Gerzson Péter az előadás látványtervezője is. A magyarországi koreográfusok közül ő használja a legtudatosabban a fényeket. Gyönyörűen szervül a mozgás és a táncosok által irányított fény, és nemcsak azért, mert ügyesen meg van tervezve, hanem mert a koreográfus-fénytervező a fényt is mozgásában, testes jelenlétének tétélezi, és erejének megfelelően számol vele. Az utolsó előtti jelenet üres színpadon, a táncosok ottléte nélkül zajlik: a fény „körtáncát” láthatjuk. A színpadot pásztázó reflektorok mintha lesöpörnék a színről a táncosokat.

Kovács Gerzson Péter filmszerű szkeccsekben szerkesztette meg előadását. A dinamikát a belendülések és levezetések adják meg: *winding up* & *winding down*. Fölpörög és leráz. Az előadásnak egyenrangú részei a másképp konstruált, a tényleges, „direkt” táncnál civilebb hatású mozgások. A magyar kortárs tánc tendenciáitól nem idegen ez a szerkesztésmód. KGP alkotásának lüktetése – a beleéléstől a távolságtartó ironiáig – folyamatos próbálkozást, újrakezdést jelenít meg, egységesen, a táncosok mozgásától a fény szerkesztéséig, az előadás minden szintjén.

Bora Gábort és Katona Gábort még sohasem láttam színészként is jelen lenni a színpadon. Általában belső koncentrációjuk kivételése látható az arcukon, és tánc közben kifejezésre nem használják mimikájukat. Nem is nagyon szokta őket erre kérni senki. Kovács Gerzson most mégis szerepeket – szerepillanatokat – osztott nekik. Torzított arckifejezésekkel el-lenpontozzák mozgásukat, vagy felerősítik annak hatását. Felmutatódik és kiforgatódik a sok formában megjelenő, de lényegében mégiscsak ugyanaz a magyar macsó, a csárdák és diszkók kemény legénye. Az azonosulás és az eltartás különböző fokozatait láthatjuk a három táncoson, egészen a groteszkig torzítva. Hármójuk közül ifj. Zsuráfszky Zoltán használja a legmarkánsabb színészi eszköztárat, a másik két táncos finomabb mimikai eszközökkel, de erős színpadi és jelenlétbeli hatással dolgozik. A táncosok fokozatosan melegegnek bele, majd elrajzolt grimaszokkal az örület határáig fokozzák a táncból kibomló eksztatikus állapotokat. Körtáncok és pillanatképek. A csúcsponton – a bemutató napján legalábbis – odáig fokozódott a hév, hogy a nézőtérben is néhányan verni kezdték a lábukkal a ritmust. A zene dzsesszesített, de felismerhető néptáncdallam, a táncosok pedig, miközben belefeledkeznek a mozgásba, arcukra ragasztott grimaszokkal érzékeltetik a dolog bizarr ambivalenciáját.

Kovács Gerzson Péter mintha a saját mítoszát, néptánc, falusi kocsmákhoz, városi diszkókhoz fűződő viszonyát gondolná tovább újra meg újra, saját táncában és másokra tervezett koreográfiáiban. A tördelt előadás-szerkezet lehetőséget ad az időben való ugrálás és az azonosulási fokok közötti váltás érzékeltetésére. Képes-e megújulni az ember? Van-e válasz a DNS általi meghatározottságra? Az előadás nemleges választ adna? Ahogy a történet a végére ér, kezdődik előlről.

A lemez nemcsak előre, de visszafelé is forog. *Re-wind*. Három férfi a nézőknek háttal gyalogol, könyökük kiszúrja a levegőt... Három férfi.

re-DNS

(TranzDanz, Trafó – Kortárs Művészetek Háza)

Zeneszerző: Dresch Dudás Mihály. **Technika:** Payer Ferenc. **Koreográfus, látványtervező:** Kovács Gerzson Péter.

Táncolja: Bora Gábor, Katona Gábor, ifj. Zsuráfszky Zoltán.

Zenészek: Dresch Dudás Mihály, Bakay Márton, Hock Ernő.